

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞE KATKI SAĞLAYACAK KENTSEL DONATI
ELEMANLARI / BEŞİKTAŞ

Ulusal Üniversiteler arası Konferans, Çalıştay ve Sergi, 21-25 Ekim
2016 İstanbul-Küçükyalı

İstanbul'un Kentiçi Faunasını Nasıl Koruyabiliriz?

Prof. Dr. İdris OĞURLU

İstanbul Ticaret Üniversitesi Çevre ve Doğa
Bilimleri Uygulama-Araştırma Merkezi

İstanbul -2016

I. OĞURLU 2016

Sanayileşme sonucu doğal alanlar gitgide azaldı.

Kentlerde yaşayanlar doğal alanlar a özlem ve yakın olma ihtiyacı duymakta.

İstanbul gibi bir metropolde bu ihtiyaç çok daha fazla hissediliyor.

Şehrin insanı bu ihtiyacını kent yeşil alanlarında gidermeye çalışıyor

Gün geçtikçe insanların yeşil alanlara ve canlılara karşı ilgi ve duyarlılıkları artmakta

<http://blog.sehrincocukhali.com/wp-content/uploads/hayvan-sevgisi-cocuklari-hayata-hazirliyor.jpg>

İstanbul'da hangi fauna var? Ne yapılabilir?

Kentsel alanların yeşil örtüden ve yaban hayvanlarından uzak oluşu, sıkıntılı ve donuk bir şehirleşmeye yol açar.

Basit birtakım uygulamalarla şehir parklarını, okulların ve evlerin bahçelerini çeşitli yaban hayatı türlerinin ziyaret edeceği veya barınabileceği ortamlar haline getirmek mümkündür.

Yapılacak şey; buralarda yaban hayvanları için su, barınak ve besin sağlayacak düzeni oluşturmaktır İstanbul 'da da yabani türler için yapılabilecek bir çok şey var.

Pekiye, İstanbul'da hangi fauna elemanları var

http://i0.wp.com/ekoIQ.com/wp-content/uploads/2015/05/hayvanlar%C4%B1-sevmeyen.JPG6_.jpg?resize=243%2C400

Salyangozlar

Theodoxus fluviatilis (Linnaeus, 1758)

Yıldırım, 1999

http://neritopsine.myspecies.info/sites/neritopsine.myspecies.info/files/styles/large/public/theodoxus_fluviatilis_linnaeus_1758_8mm_u.k._germany_odessa_gr_eece.jpg?itok=V5yNrkCT

Salyangozlar

Cryptomphalus aspersus

Yıldırım ve ark. 2014

<http://m1.i.pbase.com/g1/59/800659/2/105878631.OHpO18I7.jpg>

I. OĞURLU 2016

Celastrina argiolus / Kutsalmavi:

İstanbul' da bugüne kadar 92 tür Kelebek fotoğraflanmıştır.

Bu kelebek Beşiktaş'ta gönütlendi.

http://img02.imgfotokritik.com/fk_new/big/2/4/2/242102/2709932-kutsalmavi-celastrina-argiolus.jpg

Süleymancık/*Hemidactylus turcicus*

<http://www.nedir.com/upload/keler-xoitin4h.jpg>

I. OĞURLU 2016

Süleymancık/Türk Keleri
Hemidactylus turcicus

http://www.bilgiustam.com/resimler/2014/08/5598_hemidactylus_turcicus-300x237.jpg

I. OĞURLU 2016

©B. Göçmen

I. OGURLU 2016

***Podarcis siculus* / İstanbul Kertenkelesi**

Türkiye'de 60'dan fazla
Kertenkele türü
yaşamaktadır.

http://www.turkherptil.org/contents/tur/Tumb/358_97600954_01092011193649.jpg

I. OĞURLU 2016

Kaplumbağa

T. C. Cumhurbaşkanlığı
Tarabya yerleşkesi

YARASALAR

Akşamcı yarasa *Nyctalus noctula*

<http://dogalhayat.org/wp-content/themes/RealEstate/thumb.php?src=http://dogalhayat.org/wp-content/uploads/2014/01/c0cc2bfbeb4fb1e645fc3e3e9a1f3a71-1389304827.jpg&w=200&h=200&zc=1&q=80&bid=1>

Yarasalar

Cüce yarasa *Pipistrellus pipistrellus* uçarken

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/59/Pipistrellus_flight2.jpg/260px-Pipistrellus_flight2.jpg

Cüce yarasa *Pipistrellus pipistrellus* dinlenirken

http://www.naturephoto-cz.com/photos/andera/baya%C4%9Fi-cuce-yarasa-57x_pp03.jpg

Kirpi

Erinaceus concolor

<http://www.biolib.cz/IMG/GAL/77516.jpg>

I. OĞURLU 2016

Kirpi

Erinaceus concolor

<http://static.panoramio.com/photos/large/19775515.jpg>

I. OĞURLU 2016

Sincap Sciurus anomalus

İstanbul doğal yayılış alanı değildir.

Emirgan Korusu ve Yıldız Parkı başta olmak üzere İstanbul'un park ve bahçelerine insanlar tarafından bırakılmış ve buralarda çoğalmışlardır.

(Foto Tuzla Köyü, Karasu/Sakarya)

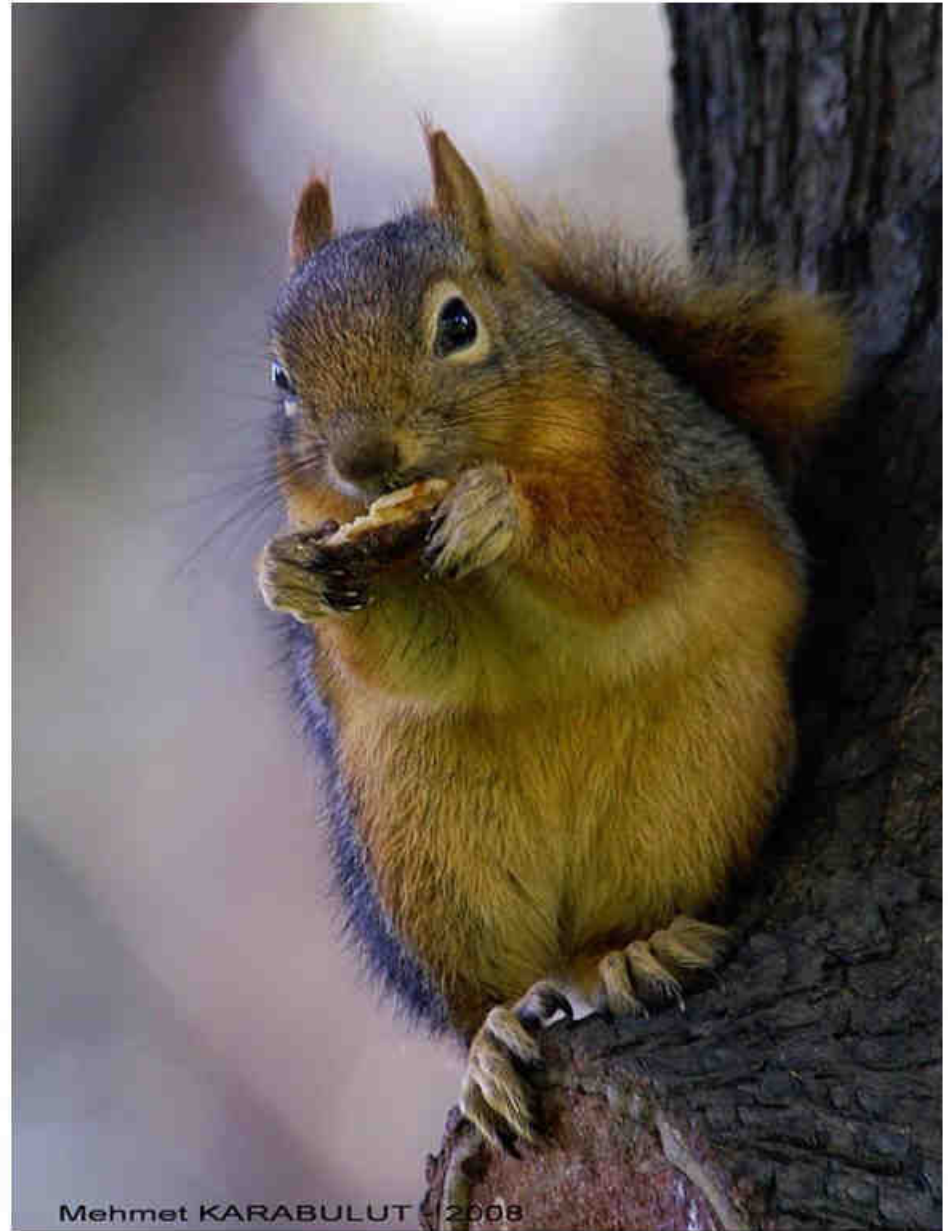
<http://www.tramem.org/resim/kus/orji/1502.jpg>

Sincap Sciurus anomalus

İstanbul Yıldız parkı, 2009

<http://www.tramem.org/resim/kus/orji/403.jpg>

Türkiye kuşlarının $\frac{3}{4}$ 'ünü İstanbul'da görebilirsiniz

- Türkiye'de 465 kuş türü gözlenmekte
- İstanbul'da ise bugüne kadar görülen 308 farklı tür kaydedilmiştir.
- Şu halde Türkiye kuşlarının $\frac{3}{4}$ 'üne İstanbul'da rastlayabilirsiniz.
- Kaynak: Kuşbank
(<http://ebird.org/ebird/subnational1/TR-34?yr=all&m=&rank=mrec>)

http://www.ittiofauna.org/provinciarezzo/caccia/tabelle_specie/piciformi/picchio_rosso_di_siria/images/dendrocopos_syriacus-400.jpg

Küçük karga *Corvus monedula*

Yerli kuşlardandır. Yıl boyunca yaygın olarak ve ekseriya gruplar halinde şehrin her yerinde genelde yeşil alanlarda görülürler.

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ab/K%C3%BC%C3%A7%C3%BCk_karga_\(Corvus_monedula\),_02.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ab/K%C3%BC%C3%A7%C3%BCk_karga_(Corvus_monedula),_02.jpg)

I. UGURLU 2016

Leş Kargası (*Corvus corone*)

[http://dogalhayat.org/wp-content/uploads/2013/03/10032013%20\(42\)-1363972279.jpg](http://dogalhayat.org/wp-content/uploads/2013/03/10032013%20(42)-1363972279.jpg)

Yıl boyunca yaygın olarak bol miktarda bulunmaktadır. Yerli kuşlardandır. İstanbul'a belki sadece gümüş martı, leş kargası kadar uyum sağlamış olabilir. Şehrin bütün imkanlarını kendi lehine kullanabilen çok zeki bir kuştur,

İ. OĞURLU 2016

Kumru (*Streptopelia decaocto*)

Büyükçekmece'den Ağva'ya kadar yayılış göstermekle birlikte kentsel alanlarda daha nadir, kırsal bölgelerde daha çoktur.

<http://bird-ukraine.pp.ua/images/slideshow/Streptopelia%20decaocto/Streptopelia%20decaocto20.JPG>

İ. OĞURLU 2016

Küçük Kumru (*Streptopelia senegalensis*)

Kumruya göre kalabalık beton ortamları daha fazla tercih eder.

http://img02.imgfotokritik.com/fk_new/lowres/2/8/6/286054/2250846-kucuk-kumru-streptopelia-senegalensis-palm-dove.jpg

Küçük Kumru (*Streptopelia senegalensis*)

www.naturfoto.cz

©Jan Ševčík

http://www.naturephoto-cz.com/photos/sevcik/kucuk-kumru--xxxstreptopelia_senegalensis_4.jpg

I. OĞURLU 2016

Kaya Güvercini *Columba livia*

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2b/Rock_dove_-_natures_pics.jpg

I. OĞURLU 2016

GümüŖi Martı *Larus cachinnans*

İstanbul'un yerlisidir.
her mevsim bolca
görlür.

Kışın sayıları daha da
artmaktadır.

İstanbul'da çatılara
yuva yapan
martımızdır.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7f/Larus_argentatus_ad.jpg

Gümüşi Martı *Larus cachinnans*

<http://www.asturnatura.com/Imagenes/especie/larus-cachinnans.jpg>

I. OĞURLU 2016

Gümüşi Martı *Larus cachinnans*

http://www.kazimcapaci.com/gumus_dosyalar/image009.jpg

I. OĞURLU 2016

Gümüşi Martı *Larus cachinnans*

<http://4.bp.blogspot.com/-TOCL-vGo68U/UfPgeJHBSII/AAAAAAAAACHQ/Wdx-LtwYIJA/s1600/Gaviota-Patiamarilla-Larus-cachinnans-en-vuelo-01.jpg>

I. OĞURLU 2016

Gümüşi Martı *Larus cachinnans*

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/33/Larus_cachinnans_3_\(Marek_Szczepanek\).jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/33/Larus_cachinnans_3_(Marek_Szczepanek).jpg)

GümüŖi Martı *Larus cachinnans*

https://photos.smugmug.com/WAsianBirds/Gulls-Terns/i-QWdrsNC/1/S/IMG_1184-S.jpg

I. OĞURLU 2016

Serçe (*Passer domesticus*)

Şehir merkezi, park ve bahçelerin yaygın kuşlarından.

Serçe, belki de insana en bağımlı kuş türüdür.

Onun sesi, size orada yaşayan bir insan yerleşimi olduğunu söyler.

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6e/Passer_domesticus_male_\(15\).jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6e/Passer_domesticus_male_(15).jpg)

Florya (büyük iskete)

Carduelis chloris

Yıl boyunca yaygın olarak fakat az miktarda görülmektedir. Aynı zamanda kış göçmeni ve geçit kuşudur.

Terkos, Büyükçekmece, Küçükçekmece, Adalar ve Boğaziçi'nde sıklıkla görülmektedir.

<http://www.naturephoto-cz.com/photos/birds/greenfinch-3084.jpg>

Büyük Baştankara (*Parus major*)

Yıl boyu, ormanlık alanlar, korular, bahçeler, şehir içindeki parklarda yaz-kış bulunmaktadır. İstanbul'da leş kargası, gümüş martı ve serçeden sonra en sık görülebilen kuştur. Birkaç ağaç onun görülebilmesi için yeterlidir.

<http://media-cache-ec0.pinimg.com/736x/33/7e/9d/337e9db8c706af2640f4e19277773ab5.jpg>

Saka (*Carduelis carduelis*)

Yıl boyunca yaygın olarak görülmektedir. Aynı zamanda kış göçmeni ve geçit kuşudur. Genellikle sürü olarak görülür.

http://ozdensaglam.com/wp-content/gallery/saka/img_8570.jpg

Ak Kuyruksallayan (*Motacilla alba*)

İstanbul'da
yaygın
görülen
yerli bir tür

Sadesarla. Foto: Per Smitterberg

[http://www.sundrefagelstation.se/galleri/Faltobsar%20i%20Sundre/album/slides/White%20Wagtail..\[1\]%20001.JPG](http://www.sundrefagelstation.se/galleri/Faltobsar%20i%20Sundre/album/slides/White%20Wagtail..[1]%20001.JPG)

Yalıçapkını *Alcedo atthis*

<http://www.canlilaralemi.net/wp-content/uploads/2012/06/Yali-Capkini12.jpg>

İ. OĞURLU 2016

Yalıçapkını *Alcedo atthis*

<https://spidervis.files.wordpress.com/2012/07/kingfisher.jpg>

I. OĞURLU 2016

Karaboyonlu batağan *Podiceps nigricollis*

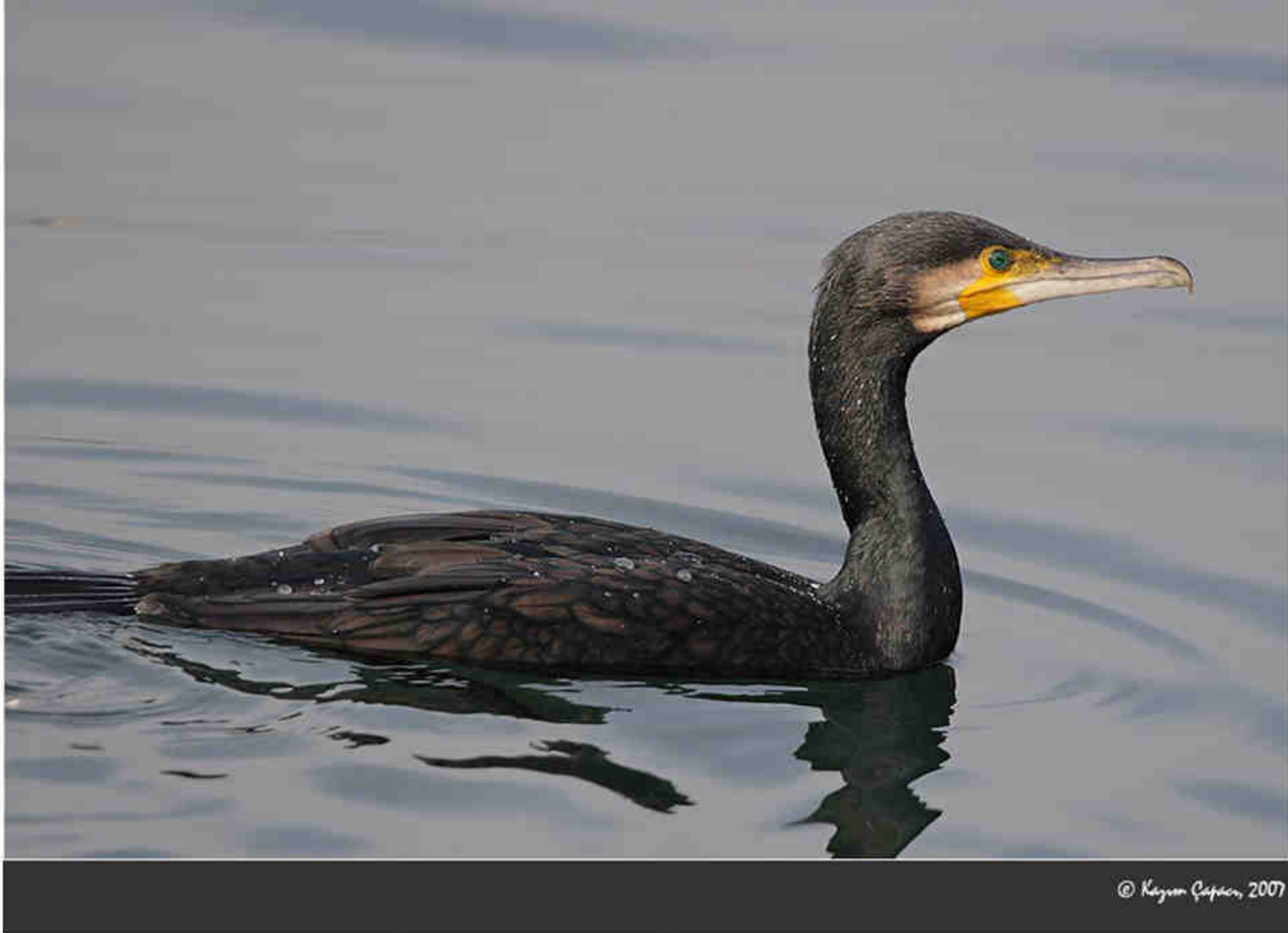

http://www.vogelwarte.ch/assets/images/voegel/vds/artbilder/700px/0070_0.jpg

I. OğURLU 2016

Karabatak *Phalacrocorax carbo*

Büyükada ve
Heybeliada'da
Çamlar
arasında
Ürer.

© Kazım Çapacı, 2007

http://www.kazimcapaci.com/karabatak_dosyalar/image012.jpg

İ. OĞURLU 2016

Saksağan (*Pica pica*)

Yıl boyunca yaygın.
şehir merkezi de dahil olmak üzere bolca bulunur.
Yerli kuşlardandır.
Şehre iyi uyum sağlayabildiğinden nüfusunu diğer kuşlar aleyhine arttırmaktadır.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/42/Sroka_Pica_Pica_II.jpg

Ebabil (*Apus apus*)

Yaz göçmenidir,
Çok bol ve yaygındır.
Büyükçekmece'den
İzmit sınırına kadar
görülür.
İstanbul'da özellikle
taş binalarda ve tarihi
bölgelerde bulunur.
Eylül başında çoğu
ebabil ayrılır.

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/be/Apus_apus_-Barcelona,_Spain-8_\(1\).jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/be/Apus_apus_-Barcelona,_Spain-8_(1).jpg)

Ebabil (*Apus apus*)

adnan atay

http://img01.imgfotokritik.com/fk_new/big/1/2/9/129508/3238588-ebabil-apus-apus-common-swift.jpg

I. OĞURLU 2016

Sığircik (*Sturnus vulgaris*)

<http://www.fotografturk.com/upload/fotograf/2010/3/17/1437-kenant-sigircik-7789-950px.jpg>

İ. OğURLU 2016

<http://www.fotografturk.com/upload/fotograf/2013/4/21/4445-optisyanabi-sigircik-3163-950px.jpg>

I. OĞURLU 2016

Sığırcık grubu (*Sturnus vulgaris*)

http://www.turkiyebugun.com/images/haberler/kuslar_neden_grup_halinde_suda_boguluyor_h1716.jpg

Sığırcık alayı dalgalanıyor

Sığırcak yılboyu bol miktarda görülür.

Aynı zamanda kış göçmenidir.

En fazla sayıya Aralık ayında ulaşır.

Sürü halinde uçarken denizde balık sürülerinin yaptığı gibi birlikte hareket ederek görsel bir şölen sunarlar

<http://alicosar.com/seferia/wp-content/uploads/sites/4/2014/03/alain-delorme-4.jpg>

İSTANBUL-BEŞİKTAŞ'DA GÖRÜLEN FAUNA TÜRLERİNDEN ÖRNEKLER

I. OĞURLU 2016

Pieris brassicae / Büyük Beyazmelek

<http://www.adamerkelebek.org/IcerikDetay.asp?IcerikKatId=9&TurId=2>

I. OĞURLU 2016

Pieris rapae / K  c  k Beyazmelek

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/59/Pieris_rapae_-_K%C3%BC%C3%A7%C3%BCk_beyazmelek_11-2.jpg

Pieris mannii / Mann'ın Beyazmeleği

<http://dogalhayat.org/wp-content/uploads/2014/06/0f28b5d49b3020afeecd95b4009adf4c-1402520867.jpg>

İ. OğURLU 2016

Karanlık Orman Esmeri
Pararge aegeria

http://img02.imgfotokritik.com/fk_new/lowres/2/1/5/215274/1932094-karanlik-orman-esmeri-pararge-aegeria.jpg

I. OĞURLU 2016

Celastrina argiolus / Kutsalmavi:

http://img02.imgfotokritik.com/fk_new/big/2/4/2/242102/2709932-kutsalmavi-celastrina-argiolus.jpg

I. OĞURLU 2016

Vanessa cardui / Dikenkelebeği

<http://www.fotografturk.com/upload/fotograf/2011/6/9/1672-hobyarli-diken-kelebegi-vanessa-cardui--745-950px.jpg>

I. OğURLU 2016

Vanessa atalanta /
Atalanta

<http://johnbokma.com/mexit/2010/06/07/vanessa-atalanta-rubria-large.jpg>

I. OĞURLU 2016

İ. OĞURLU 2016

İ. OĞURLU 2016

I. OĞURLU 2016

İ. OĞURLU 2016

I. OĞURLU 2016

İ. OĞURLU 2016

İ. OĞURLU 2016

İSTANBUL'DA FAUNA İÇİN NE YAPILABİLİR

I. OĞURLU 2016

Parkta ağaç ve çalı olsun yeter

Nar bülbülü, saka
ve hemen her
yerde görülen
serçe, kumru,
güvercin gibi
kuşları parklara
çekmek
mümkündür.

Parkta yem
değişimi olan
çitlembik, dut,
yabani gül, asma,
böğürtlen gibi ağaç
ve çalılıarın
bulunması yeter.

<http://media-cache-ec0.pinimg.com/736x/33/7e/9d/337e9db8c706af2640f4e19277773ab5.jpg>

I. OĞURLU 2016 <http://www.kuslar.gen.tr/images/kizilgerdan.gif>

kayın, meşe, kestane varsa sincap da olur

Tavşan, sincap vb. memeli küçük hayvanlar da parklarda yerleşebilirler.

Sincap gibi tohumlarla beslenen hayvanlar için fındık, kayın, meşe, kestane gibi ağaçların bulunması gerekir.

<https://img-s1.onedio.com/id-561777539d723aef313f4b98/rev-0/w-500/s-6f2f96755839843fa5920a0c6daf8b024012a5f9.jpg>

Parkta sakın köşe varsa tavşan olur

Tavşan düşünülüyorsa, yuvasını yapabileceği kuytu köşelerin bulunması gerekir.

Parkın bazı yerlerine havuç, turp gibi bitkiler ekilebilir.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/37/Oryctolagus_cuniculus_Tasmania_2.jpg/819px-Oryctolagus_cuniculus_Tasmania_2.jpg

parkta ağaçlara
asılacak çeşitli kuş
yuvaları
veya park
duvarlarına
yerleştirilecek
muhtelif kuş evleri
ve köşkleri
kuşlar için iyi birer
korunak sağlar.

Özellikle kumru ve
güvercinler böyle
bir imkan
buldukları
takdirde parka
yerleşirler

http://img.haberler.com/haber/161/akyurt-belediyesi-nden-kuşlara-barınak-3259161_o.jpg

EV VE OKUL BAHÇELERİ

Şehirlerde
bilhassa evlerin
ve okulların
bahçeleri,
insanlara
yaban hayatını
tanıtan,
sevdiiren ve
insanların
doğaya
yakınlığını
sağlayan
alanlardır.

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/25/11/971867/resimler/2014_11/05113656_sam_0922.jpg

OKUL BAHÇELERİ

gençlerin birer doğasever olarak yetiştirilmeleri için okul bahçelerinde de yaban hayatının canlı tutulması gerekir.

Okul bahçeleri geniş planlanıp bir bölümü doğa gözlemi için kullanılabilir.

Bu aynı zamanda yabancı türlerin barınmasını da sağlar.

<http://d.haberciniz.biz/other/minik-ogrencilerin-kus-evleri-okul-bahcesindeki-agaclara-asildi-CHA-1778126-2-t.jpg>

EV BAHÇELERİ

Kent içindeki fauna elemanları için en önemli ihtiyaç “su”dur.

<http://i.sozcu.com.tr/wp-content/uploads/2015/05/13/birdpool.jpg>

Bahçe içinde daima su bulunan basit bir havuz, yaban hayvanları için uygun ortam oluşturur.

Bu havuzun kenarları sığ olmalı, orta kısımlarında kuşların konabilmesi için yassı taşlar kullanılarak, rahatça su içebilecekleri platformlar oluşturulmalıdır

<http://www.tasdunyasitrabzon.com/Content/800/DX4U62IP.jpg>

Kuşa havuz; uzun iş değil

Havuz yapımına imkan bulunmadığı durumlarda içi su dolu saksılar, metal veya plastik kaplar bahçenin uygun yerlerine konulmalı ve daima dolu tutulmalıdır.

Kuşlar bu tip kaplardaki sularda banyo yapmayı çok severler.

Eski banyo teknesi
leğen,
hatta araba lastiğinden
havuz yapılabilir

<http://www.hobidenizi.com/wp-content/uploads/2013/04/eski-araba-lastiginden-sus-havuzu-yapimi-4.jpg>

Bahçe- küvet- süs havuzu

Hem kuşlara hem bahçe sahibine

<https://encrypted-tbn3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQtZQgOYWs9urMV7A-oLFk3gx5pLmAcbnwIKP54my957-zpdC6ZNg>

Bahçelerde suni yuva

Bahçelerde kuşlar için doğal yuva imkanlarının yetersiz olması halinde çeşitli tipte suni yuvalardan yararlanılabilir

<http://www.petburada.com/eastland-hindistan-cevizi-kus-yuvasi-11617-11-B.jpg>

Bahçelerde kuş korunakları

kumru, güvercin gibi kuşlar
için çeşitli kuş sarayları veya
yuvaları hazırlanabilir

Böylece diğer ötücü kuşları
için korunak da sağlanmış
olur

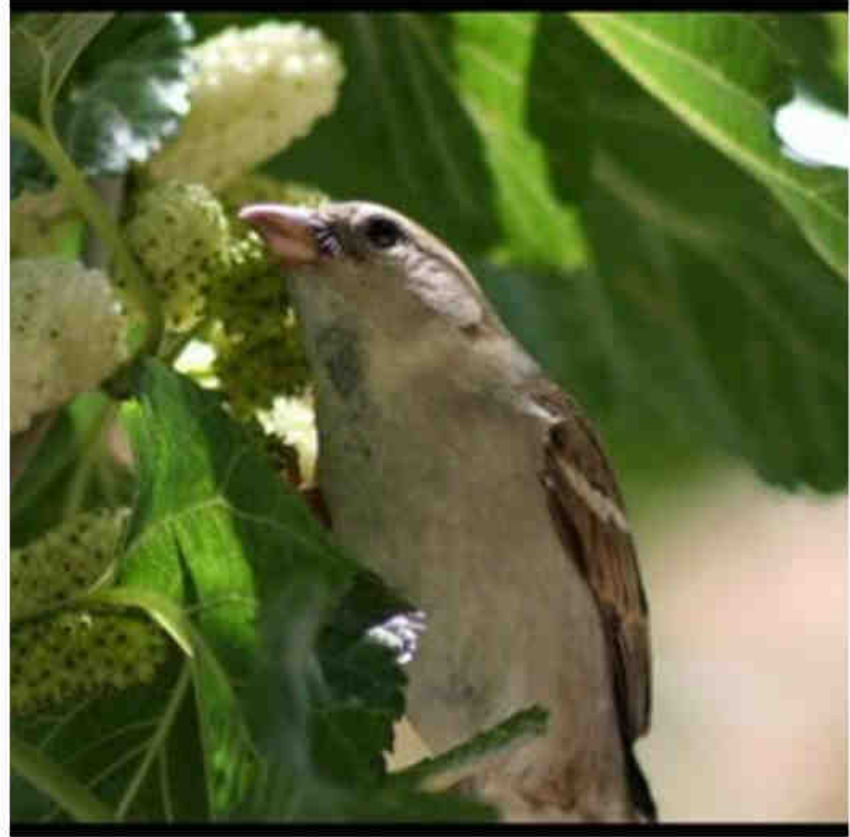

<http://www.petburada.com/eastland-hasir-kus-yuvasi-16x14cm-23616-11-B.jpg>

Her bahçede hayvanlara hitap eden birşeyler vardır.

Bir ev bahçesi yaban hayatını dikkate almadan oluşturulsa bile yabani hayvanların çoğuna çeşitli imkanlar sunabilir.

Bahçedeki çalılar, asma, sarmaşık, çiçekli bitkiler ve ağaçlardan kuşlar, memeliler ve kelebeklerin gelmeleri, yerleşmeleri için uygun ortamlar oluşturulabilir.

Ağaçta meyve yerde tohum; hem yazın hem kışın beslenme imkanı

Üzüm, kiraz, vişne, dut
vb. meyvelerden
bahçe sahipleriyle
beraber kuşlar da
yararlanır.

Bahçelerde
kendiliğinden yetişen
çeşitli yıllık bitkiler, bol
miktarda tohum
oluştururlar. Kuşlar bu
tohumları yerler.

Toprağa dökülen
tohumlar ise kuşlara
kışın besin olur.

<http://www.serinofil.com/wp-content/uploads/2012/09/sakrak2.jpg>

Büyükler deler küçükler de sebeplenir.

Şayet, bir bahçede meşe, ceviz ve kestane gibi kabuklu meyve veren ağaç varsa ağaçkakan gibi gagası güçlü olan tarafından gagalanarak deşildikten sonra küçük kuşlar meyvede açılan bu deliğin içinden ve kenarlarından gıdalarını alırlar.

<http://1.bp.blogspot.com/-xBWO--BHlIQ/UFWn0G80-GI/AAAAAAAAAxs/PmGYiiE62EA/s1600/Resim+128.jpg>

http://www.trakus.org/kods_bird/resim/kus/orji/fg3/2716.jpg

Meyve ağacı ve çiçekli bitki varsa kuş da kelebek de var demektir.

çeşitli Meşe türleri Ceviz Erik- Kayısı- Şeftali-Kiraz-Vişne - Karayemiş , Elma Akçaağaç kuşlara geniş beslenme imkanları sunar.

Bahçelerin uygun yerlerinde yetiştirilen ayçiçeği hem besin hem nektar yönünden kuş ve böceklerin tercih ettiği bitki türüdür.

Kelebeklerin bahçeleri her mevsim ziyaretini sağlamak için bahçede ilkbahar, yaz ve sonbaharda çiçekli bitkilerin bulunabileceği bir tür spektrumu oluşturulmalıdır.

<http://www.aybilgi.net/resimler/hayvanlar/cicek-kelebek/cicek-kelebek-resimleri-26.jpg>

Süs bitkisi : tohumu meyvesi böceği kuşa besin

Kuşlar, Hanımeli ,
Acemborusu, Morsalkım ve
Üzüm gibi dekoratif amaçla
kullanılan birçok çalı türü
veya yer örtücü bitkilerin
meyve ve tohumlarıyla
beslenirler

http://4.bp.blogspot.com/-aewEn0_4Vka/Uadk_1Wxs_I/AAAAAAAAAMhI/Yjnous1DcQ0/s1600/IMG_0762.JPG

Hanımeli ve Acemborusu, çiçekleriyle
Arıkuşlarını cezp ederler.

[http://2.bp.blogspot.com/-
dbsrkFMqzPs/UdNSoUclPqI/AAAAAAAAABcQ/Qop_WGzoDU0/s1280/campsis-
radicans-acem+borusu+4.jpg](http://2.bp.blogspot.com/-dbsrkFMqzPs/UdNSoUclPqI/AAAAAAAAABcQ/Qop_WGzoDU0/s1280/campsis-radicans-acem+borusu+4.jpg)

Morsalkım ve asma şeklinde gelişen Üzüm türleri çiçeklenme döneminde kuşlara besin oluştururken çok sayıda böcek de çekerler.

<http://3.bp.blogspot.com/-YRBjUaM4VjM/Uv8x0RWnWzI/AAAAAAAAABs8/nOiboIT8I9o/s1600/mor-salkim-sarmasigi-wisteria-chinensis-4.JPG>

Asmalar sık dalları ile
kuşlara güvenli gece
tünekleri ,bazı
türlere de yuva
imkanları sunarlar

http://1.bp.blogspot.com/-R3Yp0LCCeuc/TdgpV1Izill/AAAAAAAADFI/KyncXbbEMY8/s1600/bagdaki%2Bkus_1.JPG

Ladin am ve Ardiç gibi herdem yeşil (iğne yapraklı) ağaçlar kuşları uşumekten ve ıslanmaktan korur.

Bu ağaçların dalları yağmur ve karın ağacın iç kısımlarına ulaşmasını engellerken dondurucu soğukların etkisini de azaltır.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/Picea_orientalis_'Gracilis'_closeup.JPG

Kızılıcık Kartopu Dağ muşmulası ve Alıç türleri kuşlara barınak ve yuvalanma imkanları sağlar.

Ahududu (e Böğürtlen yaz boyunca kuşlara besin sağlarken Sumak (*Rhus* spp) türleri ise kuşlar için kışın besin oluştururlar. Vitis türleri kuş ve çeşitli memelilerin beslenmesinde önemli bir yere sahiptir.

http://farm4.staticflickr.com/3353/3655850332_b2e6035bb6.jpg

Bahçe Yaban Hayatına Yardımcı Olabilecek Basit Bazı Tedbirler

- Bahçelerde suni unsurların çoğalması ve doğallıktan uzaklaşma yaban hayatını olumsuz etkiler. Bu sebeple bahçe düzenlemede doğallığa önem verilmelidir.
- Özel bakım gerektiren ekzotik bitki türlerini mümkün olduğunca az kullanıp yerli türler tercih edilmelidir.
- Pestisitlerin kullanımını minimuma indirmek ve biyolojik mücadeleyi tercih etmek gerekir.

- Doğal türlerin daha çok hayvan türü barındırır bununla birlikte egzotik türlerin şehirlerde fauna için önemsiz sayılmamalı. Mesela egzotik türler doğal türlerin meyve vermediği zamanlarda meyve vererek hayvanların beslenmesine katkıda bulunmakta, iğne yapraklı egzotik türler kışın hayvanlar için sığınak oluşturmakta

Uzun çayırlar ve otsu bitkiler kuşlar ve böcekler ve bazı küçük hayvan türleri

için uygun bir habitat oluşturabilir. çim kesimlerinin daha seyrek yapılması o alanda yaşayan tür çeşitliliğinde bir artış sağlamaktadır.

Çünkü böylece diğer bitki türlerin çiçek açma imkanı bulur; bazı böcek ve küçük hayvanlar için besin ve sığınma ortamı oluşur

<https://static.md/1ddfa511bcac2e26bab63eb5afcc3ee.png>

Planlama

Kentsel alanda yaban hayatı lehine yapılacak planlama kapsamındaki düzenlemeler;

1. Yaban hayatı türlerine uygun mekanları korumak veya yeni mekanlar oluşturmak,

2. Yabani türleri barındıracak mekanlarda yeterli miktar ve dağılımda örtü, besin ve su kaynağı bulundurmak ve bunların sürekliliğini sağlamak. Mesela oluşturulacak bitki kombinasyonlarında yabani hayvanların yıl boyu besin ve barınak sağlayacak türlere yer vermek

3. Yaban hayatı mekanlarını mümkünse birbiriyle bağlantılı bir ağ ve bir ekosistem şeklinde planlamaktır.

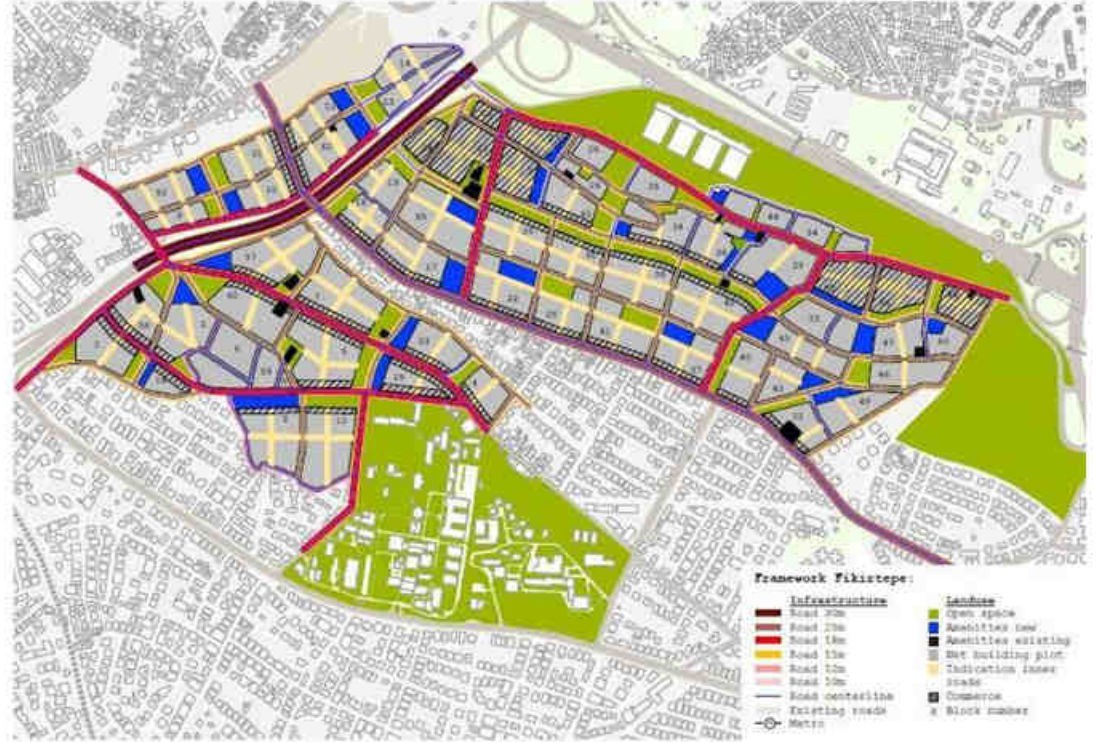

Peyzaj planlama

Kent içindeki doğal bitki örtüsünün korunması ile hem estetik değeri olan hem de yaban hayatını destekleyen yapılar kazanılmış olur.

Keza, peyzaj planlama araçlarını kullanmak suretiyle vejetasyona yönelik tasarım ve uygulamalar yapmak mümkündür. Bu yolla kent faunasını destekleyen dinamik bir sistem oluşturulabilir.

Özellikle doğal stil peyzaj tasarım ve uygulamaları, klasik stile göre kentlerde daha çok çeşitlilik ve yaban hayatı için daha elverişli imkanlar sunmaktadır.

http://www.fikirtepehaber.com/images/upload/15650_252072148295470_1322058432_n.jpg

- Nihayet; kentsel mekanlarda yaban hayatına yer verebilmenin yolunun kentin yapılı çevresiyle birlikte doğal çevresini de şekillendiren nazım plan ve imar planlarından ve bunlara da yön verecek üst ölçekli plan olan Çevre Düzeni planından geçtiği gözden kaçırılmamalıdır.
- Bu sebeple, kentlerde yaban hayatına yönelik planlamaların üst ölçekli planlara dayandırılması gerekmektedir.

Kaynaklar

- Aksu, G. A.** 2016, İstanbul-Beşiktaş İlçesi Ekolojik Planlama Yaklaşımli Kentsel Peyzaj Planı ve Uygulama Stratejisi, Kentsel peyzaj analizi ve değerlendirmesi TÜBİTAK Projesi, Proje Ara Raporu.
- Dunnet, N.** 1995. Patterns in nature: inspiration for ecological landscape design. In G. H. Griffiths (Ed), Landscape Ecology: Theory and Application, Proceedings of the 4th Annual Conference of IALE held at The University of Reading, pp. 78-85.
- İstanbul kuş gözlem topluluğu**, 2013, İstanbul'un kuşları, <http://ikgt.blogspot.com.tr/2013/10/istanbulun-kus-listesi.html>
- Kendle, A. D. and Rose, J. E.** 2000. The aliens have landed! What are the justifications for 'native only' policies in landscape planting? Landscape and Urban Planning, 47: 19-31.
- Mol..T.**, 2006, Yaban Hayatı (Orman Mühendisliği Öğrencileri İçin), İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları İ.Ü. Yayın No: 4643, O.F Yayın no 489, ISBN No: 975-404-766-9. İstanbul.
- Oğurlu, İ.**, Gündoğdu, E., Ünal, Y., Kilimci, Ü. 2004, Bird Observations in Isparta (1999-2003), 1st International Eurasian Ornithology Congress, 8-11 April, Antalya-Turkey
- Oğurlu, İ.**, 2014, Çevre- Kent İmajı - Kent Kimliği- Kent Kültürü Etkileşimlerine Bir Bakış, İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 1(26), 275-294.
- Öymen T.**, 2008, Yaban Hayatı Bilgisi Temel Kavramlar ve Yaban Hayatı Yönetimi, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları İ.Ü. Yayın No: 4643, O.F Yayın no 489, ISBN No: 975-404-766-9. İstanbul.
- Tregay, R.** 1986, Design and ecology in the management of nature like plantations. In A. D. Bradshaw, D. A. Goode, and E. H. P. Thorp (Eds), Ecology and Design in the Landscape, Blackwell Scientific Publications, pp. 275-284.
- Yates, D. and Ruff, A. R.** 1991, Encouraging nature in urban parks. Occasional Paper No: 30, Department of Planning and Landscape, University of Manchester.
- Yıldırım , M. Z.**, 1999, Türkiye Prosobranchia (Gastropoda: Mollusca) Türleri ve Zoocoğrafik Yayılışları, 1. Tatlı ve Acı Sular, Tr. J. of Zoology 23, Ek Sayı 3, 877-900
- Yıldırım , M. Z., Kebapçı, Ümit K., Gümüş, B. A.**, 2004, Edible Snails (Terrestrial) Turkey, Turk J Zool. 28, 329-335.

TEŞEKKÜRLER...

İ. OĞURLU 2016